

To the Ural Owl observed at Ljubljansko barje the author attributes the status of a periodic visitor.

Al Vrezec, Pražakova 11, 1000 Ljubljana

Iz ornitološke pozabe From the ornithological oblivion

"Kožača je drzna roparica in ne plašna in bojazljiva, kakor so večinoma vse ponočne sove; v obnašanju je podobna mišarju. Človeka se nič ne boji. Napada razen zajcev, kuncev, divjih petelinov in ruševcev tudi mišarje in čaplje ob belem dnevu. Leta rahlo in tiho, ne da bi zamahnila s perutmi; včasih tudi mirno plava kakor mišar. Po precejšnji velikosti, debeloglavi sovji postavi z dolgim repom jo v zraku lahko že od daleč spoznamo. Podnevi menda prav dobro vidi, ker leta v gozdu ves dan semtertje; ob valitvi gozda sploh ne zapusti, sicer le v mraku. Dr. Jeločnik trdi, da se vztrajno drži kraja, ki ji ugaja in kjer se je enkrat naselila; le kaj izrednega jo more za vedno pregnati.

Glasi se samo ponoči, pozno zvečer in zgodaj zjutraj, nikakor ob belem dnevu, navadno proti koncu zime, spomladi do konca aprila in blizu gnezdišča. Erjavec in njegovi vrstniki trdijo, da uralska sova mekeče kakor koza, zato ji je tudi dal ime kožača. Vendar je to velika zmota, kakor so dokazali novejši ornitologi, ki pravijo, da je njen glas mešanica glasu velike uharice in lesne sove, zamolkli "vhumb, vhumb, vhumb", ki ga slišimo od samca navadno 3-5 krat zaporedoma. Ob paritvi pa baje samec in samica vrhutega tudi strašno vpijeta. Mladiči sičejo in puhajo kakor velike uharice; samo nekoliko bolj hripavo."

PONEBŠEK, J. (1917): Naše ujede, I. del. Sove. Ljubljana, str. 94

Iz ornitološke beležnice

From the ornithological notebook

BELOLISKA *Melanitta fusca*
VELVET SCOTER - Male from 31st January to 1st February 1996 at Maribor

Beloliska je na območju reke Drave reden zimski gost, v večini zim pa tudi prezimuje. Opazovanja se časovno gibljejo med sredino novembra in drugo polovico marca. Zanimivo je dejstvo, da so bile v vseh primerih v letih 1989 - 1996 opazovane le samice (podobno velja tudi za sorodno črno raco). Iz tega obdobja je znana le ena izjema, ki pa je zato toliko bolj zanimiva.

Od 31. 1. do 1. 2. 1996 se je odrasel samec beloliske zadrževal na Dravi v bližini Mariborskega otoka. Zaradi nizkih temperatur je bilo Mariborsko jezero večinoma pod ledom, tako da je tukaj počivalo tudi večje število sivk *Aythya ferina* in čopastih črnih, *A. fuligula*, med katerimi pa sem opazil tudi par rjavk *A. marila*. Beloliska se je med opazovanjem intenzivno potapljala, kljub temu pa sem se je zaradi dokajšnje bližine lahko dobro nagledal. Najbolj so bodli v oči značilen kljun z živo rumeno obrobo, belo oko in majhna, prav tako bela podočesna proga (le-te prvoletni samec nima). *Luka Božič, Pintarjeva 16, 2106 Maribor*

RJAVI LUNJ *Circus aeruginosus*
MARSH HARRIER - Female on 2nd December at Ptujsko jezero and female on 19th November at Ormoško jezero

Dne 2.12.1995 sem na Ptujskem jezeru v bližini velikega otoka opazoval rjavega lunja. Odrasla samica je v nizkem letu

preletela jezero in brez postanka nadaljevala let prek bližnjih polj.

Opazovanje v tem obdobju je vsekakor zelo zanimivo, saj je po podatkih ZOAS to komaj četrti podatek o zimskem pojavljanju te vrste pri nas. Nedvomno pa gre tudi v tem primeru za zapoznelega preletnika. Podobno velja verjetno tudi za samico rjavega lunja, ki je 19.11.1994 letela čez Ormoško jezero proti bazenom za odpadne vode. Tega dne je bilo za ta čas presenetljivo toplo, pa tudi jata 36 nad jezerom spreletavajočih se prib *Vanellus vanellus* ni delovala nič kaj zimsko. Luka Božič, Pintarjeva 16, 2106 Maribor

NAVADNA PROSENKA *Pluvialis apricaria*
GOLDEN PLOVER - In winter plumage among 1324 Lapwings on 9th March 1996

Dne 9.3.1996 sva z D. Denacem sodelovala v akciji celodnevne spremljanja selitvene dinamike vodnih ptičev na nižinskem območju reke Drave. Zadolžena sva bila za zgornji del Ormoškega jezera, kjer sva bila med 6. uro zjutraj in 18. uro priča zanimivim dogajanjem. Predvsem so nama ostale v spominu pribe *Vanellus vanellus*, ki so med 8. uro zjutraj in 15. uro popoldne v različno velikih jatah bolj ali manj ves čas preletavale jezero. Največja posamezna jata je štela 320 osebkov, povečini pa so bile precej manjše. Pribe so letele razmeroma nizko in so se na območju jezera spustile tik do vodne gladine. Ko so dosegle nasprotni breg, pa so se ponovno dvignile na prejšnjo višino in nadaljevale let v smeri od zahoda proti vzhodu. Preletavanje prib je po 15. uri popolnoma prenehalo. Skupno število opaženih osebkov je bilo 1324 prib, čeprav je dejanska številka verjetno kar nekajkrat večja, saj sva najbrž pokrivala le ozek del njihovega selitvenega koridorja.

V eni izmed večjih jat, ki so jezero prečkale malo po 9. uri, sva zagledala navadno prosenko v zimskem perju. Glede na številne jate prib, ki v začetku marca vsako leto letijo čez štajersko subpanonsko območje, je navadna prosenka tukaj presenetljivo redek preletnik. Luka Božič, Pintarjeva 16, 2106 Maribor

PRODNIKI *Calidris* var.

STINTS - 12 *Calidris minuta* on 22nd September, 8 *C. minuta*, 7 *C. alpina* 24th September, and 9 *C. minuta* on 27th September 1996 at Cerkniško jezero

Konec septembra se je na Rešetu na Cerknškem jezeru zadrževalo veliko število prodnikov. 22.9.1996 sem našela kar dvanajst (12) malih prodnikov, 24.9.1996 pa poleg osmih (8) malih še sedem (7) spremenljivih prodnikov. Presenečena sem bila, ko sem 27.9.1996 opazila devet (9) malih prodnikov še na Gorenjem Jezeru na enem izmed poplavljenih travnikov. Razmeroma pozni poletni prelet prodnikov je morda posledica slabega vremena v začetku septembra. Jana Kus, Tržaška cesta 51, 1111 Ljubljana

PRODNIKI *Calidris* var.

STINTS - 471 *Calidris minuta*, 112 *C. alpina* and 52 *C. ferruginea* on 22nd September 1996 at Ormož waste water basins

Vremenske razmere v ormoških bazenih za odpadne vode so dne 22.9.1996 poskrbele za svojevrsten rekord. Vreme v osrednjih delih Srednje Evrope je bilo bolj stanovitno, Sredozemlje in Balkan pa sta bila v nenehnem ciklonu; komaj je dež prenehal, je sledil nov val poslabšanja. Zaradi gnezditve polojnika in velikih koncentracij pobrežnikov so bili bazeni za odpadne vode stalno pod nadzorom lokalnih opazovalcev. Ves september je skokovito naraščalo število prodnikov in omenjenega datuma je bilo na plitvinah IV. vodnega bazena fantastičnih 471 osebkov malih prodnikov v mladostnem perju, neverjetnih 52 osebkov srpokljunih prodnikov prav tako v mladostnem perju in kar 112 osebkov spremenljivih prodnikov. Dva (2) spremenljiva prodnika sta bila prvoletna v zimskem perju s komaj vidnimi ostanki mladostnega perja, dva (2) pa odrasla med prenovo v zimsko perje; vsi drugi so bili mladostno obarvani. Z njimi se je prehranjevalo 40 togotnikov *Philomachus pugnax* (38 samic, 2 samca), osem (8) mladostnih močvirskih *Tringa glareola* in sedem mladostno obarvanih (7) črnih martincev *Tringa erythropus*. Najbolj sproščujoče pa je bilo povsem umirjeno in zaupljivo vedenje